

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2022. december 9.
(OR. en)

15869/22

COPEN 439
CRIMORG 179
ENFOPOL 635
ENV 1280
JAI 1653
CATS 73

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	a delegációk
Tárgy:	Utókövetési zárójelentés a kölcsönös értékelések nyolcadik, „A környezeti bűnözés megelőzésével és az ellene folytatott küzdelemmel kapcsolatos európai szakpolitikák gyakorlati végrehajtása és működése” témájában lebonyolított fordulójáról

**Utókövetési zárójelentés a kölcsönös értékelések nyolcadik, „A környezeti
bűnözés megelőzésével és az ellene folytatott küzdelemmel kapcsolatos európai
szakpolitikák gyakorlati végrehajtása és működése” témájában lebonyolított
fordulójáról**

Tartalom

1. BEVEZETÉS	4
2. A JELENTÉSEK UTÓKÖVETÉSE	6
2.1 Általános elemzés	6
2.2 Elemzés témák szerinti bontásban	6
2.2.1 Az illetékes nemzeti hatóságok közötti együttműködés javítása	7
2.2.2 A környezeti bűnözés területét érintő képzés javítása	7
2.2.3 Az illetékes hatóságok szakosodása	8
2.2.4 Statisztika	9
2.2.5 A környezeti bűnözés elleni küzdelemre elkülönített költségvetés növelése, valamint a területtel foglalkozó személyi állomány megerősítése	10
2.2.6 A környezeti bűnözés elleni küzdelemre irányuló stratégiai megközelítés javítása	10
2.2.7 A köz- és a magánszektor közötti együttműködés fokozása	11
2.2.8 Egyéb témák	11
3. KONKLÚZIÓ	13

1. BEVEZETÉS

Az 1997. december 5-i együttes fellépés¹ (a továbbiakban: együttes fellépés) elfogadását követően a szervezett bűnözés elleni küzdelem terén tett nemzetközi kötelezettségvállalások nemzeti szintű alkalmazásának és végrehajtásának értékelésére szolgáló mechanizmust hoztak létre. Az együttes fellépés 2. cikkével összhangban az általános ügyekkel és értékeléssel foglalkozó munkacsoport 2016. december 14-én úgy határozott, hogy a kölcsönös értékelések nyolcadik fordulóját a környezeti bűnözés megelőzésével és az ellene folytatott küzdelemmel kapcsolatos európai szakpolitikák gyakorlati végrehajtásának és működésének kell szentelni².

Az általános ügyekkel és értékeléssel foglalkozó munkacsoport a 2017. május 5-i ülésén jóváhagyta a kölcsönös értékelések nyolcadik fordulójához készített értékelő kérdőívet³, valamint a kölcsönös értékelő látogatások sorrendjét⁴.

Az értékelési folyamat 2017 szeptemberétől 2019 márciusáig, az értékelések előző fordulói során már megszokott keretek között valósult meg. E szempontot szem előtt tartva minden egyes értékelő látogatást követően jelentés készült, tényszerű leírást nyújtva az értékelt tagállam releváns szervezeti struktúráiról és jogi gyakorlatáról. A vonatkozó országjelentésekben bemutatásra kerültek mind azok a területek, amelyeken javulásra van szükség, mind pedig azok, ahol bevált gyakorlatokat sikerült meghonosítani. A jelentésekbe emellett belefoglalták az értékelő csoport által a környezeti bűnözés elleni uniós szintű küzdelem további egyszerűsítése és javítása céljából megfelelőnek ítélt ajánlásokat is. A Tanács a 2019. december 2–3-i ülésén elfogadta a kölcsönös értékeléseknek a környezeti bűnözésről szóló nyolcadik fordulójáról szóló, ajánlásokat tartalmazó zárójelentést⁵.

¹ Az 1997. december 5-i 97/827/IB együttes fellépés, HL L 344., 1997.12.15., 7. o.

² ST 15196/16.

³ ST 7752/17 REV1.

⁴ ST 7834/17 REV1.

⁵ ST 14852/19.

18 hónap elteltével minden tagállamnak utókövetési jelentést kellett benyújtania az adott országjelentésben neki címzett ajánlások végrehajtásáról. A Tanács Főtitkársága valamennyi tagállamtól megkapta az utókövetési jelentést. A büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködéssel foglalkozó munkacsoport 2022. március 7-i ülésén hét utókövetési jelentést terjesztettek elő⁶.

A büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködéssel foglalkozó munkacsoport 2022. július 15-i ülésén és a bűnüldözési munkacsoport 2022. július 20-i ülésén az elnökség felkérte a delegációkat, hogy ha kifejezetten elő kívánják terjeszteni a nyolcadik értékelési fordulóról szóló utókövetési jelentésüket a bűnüldözési munkacsoport és a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködéssel foglalkozó munkacsoport egyik soron következő ülésén – tehát az utókövetési zárójelentés benyújtása előtt –, akkor e szándékukról tájékoztassák az elnökséget és a Tanács Főtitkárságát⁷. Egy tagállam jelezte, hogy elő kívánja terjeszteni az utókövetési jelentését.⁸

A Tanács Főtitkársága az elnökség nevében gondosan elemezte a tagállamok által az ajánlások végrehajtásáról szolgáltatott információkat. Érdemes kiemelni, hogy mivel számos ajánlás az egyes tagállamok egyedi körülményeivel függ össze, az említett ajánlások nem teljesen azonosak. Mindazonáltal voltak olyan közös nevezők, amelyek lehetővé tették a kategóriákba sorolást, így módot adva az alábbi részletes elemzés elvégzésére.

⁶ Az ülésen a következő országok utókövetési jelentéseit vitatták meg: Svédország (ST 9882/19), Hollandia (ST 8951/20), Szlovákia (ST 5792/20), Németország (ST 9639/20), Belgium (ST 7669/1/20 REV 1), Cseh Köztársaság (ST 8952/2/20 REV 2) és Portugália (ST 5769/1/21 REV 1).

⁷ WK 9127/22.

⁸ Horvátország kifejezte arra irányuló szándékát, hogy előterjeszti az utókövetési jelentését (ST 5446/22), amire a bűnüldözési munkacsoport és a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködéssel foglalkozó munkacsoport következő együttes ülésén fog sor kerülni.

2. A JELENTÉSEK UTÓKÖVETÉSE

2.1. Általános elemzés

Valamennyi tagállam megküldte utókövetési jelentését a Tanács Főtitkárságának.

Az utókövetési jelentést benyújtó tagállamoknak címzett 334 ajánlásból:

- 205 ajánlást végrehajtottak (ez az összes ajánlás 61%-át teszi ki),
- 77 ajánlást részben hajtottak végre, vagy végrehajtásuk jelenleg is folyamatban van (az összes ajánlás 23%-a),
- 52 ajánlást pedig nem hajtottak végre (ami az összes ajánlás 16%-ának felel meg).

Ezek az adatok azt mutatják, hogy a tagállamok általában követték a szakértők által megfogalmazott ajánlásokat. Ha a részben végrehajtott ajánlásokhoz, valamint azokhoz, amelyek végrehajtása jelenleg is folyamatban van, hozzáadjuk a végrehajtott ajánlásokat, az összes ajánlás 84%-át kapjuk. Figyelembe véve, hogy egyes ajánlások esetében – különösen akkor, ha megvalósításukhoz jogszabálmódosításra van szükség – a 18 hónapos utókövetési időszak szűkre szabott lehet, ez reális arány.

2.2. Elemzés témák szerinti bontásban

Az értékelő csoportok által a tagállamoknak tett ajánlásokat témák szerint gyűjtöttük össze. Az alábbiakban a legtöbb ajánlásban előforduló legfontosabb témákat emeljük ki.

2.2.1. Az illetékes nemzeti hatóságok közötti együttműködés javítása

Az értékelő csoportok részéről a legnagyobb figyelmet az illetékes hatóságoknak a környezeti bűnözés elleni küzdelem terén folytatott együttműködése kapta. Ezen a területen a szakértők 53 ajánlást fogalmaztak meg, ami a tagállamoknak tett összes ajánlás közel 16%-át teszi ki. Ennek alapján kijelenthetjük, hogy a szakértők az illetékes nemzeti hatóságok közötti együttműködést tekintik az egyik legfontosabb prioritásnak. Ez tökéletesen érthető egy olyan területen, amelyet számos érdekelt fél szerepvállalása jellemez.

A szóban forgó 53 ajánlásból:

- 40 ajánlást végrehajtottak (az összes ajánlás 75%-a),
- 9 ajánlást részben hajtottak végre, vagy végrehajtásuk jelenleg is folyamatban van (az összes ajánlás 17%-a), és
- 4 ajánlást nem hajtottak végre (az összes ajánlás 8%-a).

Ezek az adatok azt mutatják, hogy a tagállamok követték a szakértők ajánlásait. Az utókövetési jelentésekben bemutatott különböző eredmények között említést érdemel a nemzeti környezeti biztonsági munkacsoport (NEST) létrehozása, az illetékes nemzeti hatóságok közötti megállapodások aláírása, kapcsolattartó pontok kijelölése, transzverzális munkacsoportok létrehozása, illetve a különböző adatbázisokhoz való hozzáférés biztosítása.

Az e területet érintő ajánlások végrehajtásának elmulasztásával kapcsolatos nehézségek alkotmányos vagy jogalkotási problémákból erednek.

2.2.2. A környezeti bűnözés területét érintő képzés javítása

A képzés volt a második olyan téma, amely a szakértőket ajánlások megfogalmazására készítette. Ezen a területen 40 ajánlást intéztek a tagállamokhoz, ami az összes ajánlás 12%-ának felel meg. A szakértők egyértelműen megállapították, hogy van még mit javítani a környezeti bűnözés elleni küzdelemben részt vevő különböző érdekelt felek ismeretein.

A szóban forgó 40 ajánlásból:

- 33 ajánlást hajtottak végre (az összes ajánlás 83%-a),
- 3 ajánlást részben hajtottak végre, vagy végrehajtásuk jelenleg is folyamatban van (az összes ajánlás 7%-a), és
- 4 ajánlást nem hajtottak végre (az összes ajánlás 10%-a).

Az utókövetési jelentések azt mutatják, hogy a tagállamok valódi erőfeszítéseket tettek arra, hogy kövessék a képzéssel kapcsolatos ajánlásokat. Új képzéseket (többek között e-képzés formájában megvalósuló képzéseket) alakítottak ki az illetékes hatóságok számára, illetve különböző érintett hatóságoknak szerveztek műhelytalálkozókat és közös képzéseket.

A fenti számok azt mutatják, hogy a tagállamok a megfelelő úton járnak az összes érdekelt fél ismereteinek bővítése tekintetében, és érdemes folytatniuk az e téren tett erőfeszítéseiket. A világjárvány, illetve az igazságszolgáltatás függetlensége következtében azonban egyes tagállamok nem tudták végrehajtani az ajánlásokat.

2.2.3. Az illetékes hatóságok szakosodása

A szakértők által kiemelt harmadik fejlesztendő terület az illetékes hatóságok szakosodása. Ezt mutatja az is, hogy az összes ajánlás közel 9%-ának megfelelő 30 ajánlás kapcsolódott ehhez a témához.

A szóban forgó 30 ajánlásból:

- 16 ajánlást végrehajtottak (az összes ajánlás 53%-a)
- 9 ajánlást részben hajtottak végre, vagy végrehajtásuk jelenleg is folyamatban van (az összes ajánlás 20%-a), és
- 5 ajánlást nem hajtottak végre (az összes ajánlás 17%-a).

Az ajánlások több mint felét végrehajtották, és a tagállamok nemzeti hálózatokat hoztak létre egyes illetékes szerveken belül, valamint szakosodott ügyészeket, illetve rendőrtiszteket/nyomozókat képeztek ki.

Mindazonáltal úgy tűnik, hogy a tagállamok nehézségekkel szembesültek az illetékes hatóságok további szakosodását illetően. Úgy tűnik, ennek fő oka az, hogy a szakosított egységek felállításához – különösen a rendőrségen belül – időre van szükség. A tagállamok emellett aláhúzták, hogy az országukban nehéz szakosodott ügyészeket kinevezni, illetve a környezeti bűnözés területére irányuló szakosodást az ügyészi kinevezés előfeltételeként meghatározni. Emellett több tagállam kiemelte, hogy a környezeti bűnözéssel kapcsolatos büntetőügyek száma nem olyan szintű, amely megkövetelné az igazságszolgáltatás szereplőinek szakosodását.

2.2.4. Statisztika

Egy másik fontos kérdés a statisztikák hiánya: 26 ajánlást intéztek a tagállamokhoz az adatgyűjtés javítására vonatkozóan annak érdekében, hogy a környezeti bűnözésről világosabb képet lehessen alkotni.

A szóban forgó 26 ajánlásból:

- 8 ajánlást végrehajtottak (az összes ajánlás 30%-a)
- 11 ajánlást részben hajtottak végre, vagy végrehajtásuk jelenleg is folyamatban van (az összes ajánlás 42%-a), és
- 7 ajánlást nem hajtottak végre (az összes ajánlás 27%-a).

E területen a tagállamoknak láthatóan nem könnyű az ajánlásoknak megfelelniük. Egyes tagállamoknak sikerült elérniük, illetve dolgoznak azon, hogy az illetékes hatóságok között jobb legyen az információmegosztás és az információgyűjtés a környezeti bűnözés elleni küzdelem során, és az információkat egyetlen rendszerbe integrálják. Emellett néhány tagállam közzéteszi a környezeti bűnözésre vonatkozó statisztikáit.

Az utókövetési jelentések tanúsága szerint a fő kihívást ezen a területen a különböző illetékes hatóságoktól származó valamennyi információ összesítésére képes integrált adatbázis létrehozása jelenti. Vannak olyan technikai problémák, amelyek megnehezítik vagy lehetetlenné teszik a meglévő adatbázisok összekapcsolását. Néhány tagállam azt is hangsúlyozta, hogy nem világos, hogy pontosan milyen típusú adatok integrálását várják el tőlük.

2.2.5. A környezeti bűnözés elleni küzdelemre elkülönített költségvetés növelése, valamint a területtel foglalkozó személyi állomány megerősítése

Az értékelő csoportok számára további fontos szempont volt, hogy külön forrásokat kell elkülöníteni a környezeti bűnözés elleni küzdelem céljára és az illetékes hatóságok személyi állományának megerősítésére. Ezen a területen a szakértők 25 ajánlást fogalmaztak meg (az összes ajánlás 7,5%-a).

A szóban forgó 25 ajánlásból:

- 15 ajánlást végrehajtottak (az összes ajánlás 60%-a)
- 3 ajánlást részben hajtottak végre, vagy végrehajtásuk jelenleg is folyamatban van (az összes ajánlás 12%-a), és
- 7 ajánlást nem hajtottak végre (az összes ajánlás 28%-a).

Az ajánlások több mint felét végrehajtották: számos tagállam vett fel munkatársakat a vámügyi, rendőri vagy környezetvédelmi szervekhez. Emellett egyes tagállamok növelték az igazságszolgáltatásra és a rendőrségre elkülönített költségvetésüket.

A tagállamok jelentős része azonban nem tudta követni az ajánlásokat. Ennek okaként azt jelölték meg, hogy nehézségekbe ütközik mind a személyzet felvételéhez, mind pedig a környezeti bűnözés elleni küzdelemre szánt költségvetéshez szükséges további források előteremtése. Az utóbbi kérdést illetően több tagállam azzal is szembesült, hogy a kifejezetten a környezeti bűnözés elleni küzdelemre szánt források elkülönítése jogi problémákat vet fel.

2.2.6. A környezeti bűnözés elleni küzdelemre irányuló stratégiai megközelítés javítása

24 ajánlást (7%) fogalmaztak meg a tagállamok számára annak érdekében, hogy egységes nemzeti környezetvédelmi stratégiát dolgozzanak ki, prioritásokat és erőforrásokat határozzanak meg a környezeti bűnözés elleni küzdelem érdekében, valamint meghatározzák a különböző szereplők szerepét és az e területen folytatott együttműködésüket.

A szóban forgó 24 ajánlásból:

- 17 ajánlást végrehajtottak (az összes ajánlás 70%-a)
- 6 ajánlást részben hajtottak végre, vagy végrehajtásuk jelenleg is folyamatban van (az összes ajánlás 25%-a), és
- 1 ajánlást nem hajtottak végre (az összes ajánlás 5%-a).

Ezen a területen a tagállamok nagyrészt követték a szakértők ajánlásait. Az utókövetési jelentések ismertetik az illetékes nemzeti hatóságok, vagy az e hatóságok felelősségi körébe tartozó minisztériumok bevonásával megvalósítandó hosszú távú stratégiai terveket. Az egyik utókövetési jelentés még azt is megemlíti, hogy a környezeti bűnözés elleni küzdelem területe külön minisztériumot kapott, amely önálló szakpolitikai tevékenységet folytat.

2.2.7. A köz- és a magánszektor közötti együttműködés fokozása

A köz- és a magánszektor közötti együttműködés több szempontot is felölel: magában foglalja a hatóságok és a magánvállalkozások vagy a nem kormányzati szervezetek közötti együttműködést, de a környezeti kérdésekkel kapcsolatos nyilvános kampányokat és tudatosságot is. 18 ajánlást foglalmaztak meg ezen a területen.

A szóban forgó 18 ajánlásból:

- 14 ajánlást végrehajtottak (az összes ajánlás 78%-a)
- 2 ajánlást részben hajtottak végre, vagy végrehajtásuk jelenleg is folyamatban van (az összes ajánlás 11%-a), és
- 2 ajánlást nem hajtottak végre (az összes ajánlás 11%-a).

Szinte valamennyi tagállam eleget tett az ajánlásoknak. Arról számoltak be, hogy a környezeti bűnözés elleni küzdelemre irányuló cselekvési terveikben hangsúlyt helyeztek arra, hogy a nyilvánosság figyelmét felhívják a környezeti bűnözéshez kapcsolódó kérdésekre. Ezenkívül az illetékes nemzeti hatóságok kapcsolatokat alakítottak ki a magánszektorral, illetve a nem kormányzati szervezetekkel annak érdekében, hogy nyomozásaik során több információhoz jussanak, és több támogatást kapjanak.

2.2.8. Egyéb témák

A fennmaradó ajánlások a tagállamoknak tett összes ajánlás mintegy egyharmadát teszik ki.

Ezen ajánlások némelyike az olyan uniós hálózatokkal való együttműködés javításának lehetőségéhez kapcsolódik, mint a *környezeti jog végrehajtásával és érvényesítésével foglalkozó európai uniós hálózat* (IMPEL), a *környezeti bűnözés elleni hálózat* (EnviCrimeNet), az *Európai Környezetvédelmi Ügyészhalózat* (ENPE) vagy a *Bírák Európai Unió Környezetvédelmi Fóruma* (EUFJE). Az ajánlások kedvező fogadtatásban részesültek, és a tagállamok gyakorló szakembereket jelöltek ki, hogy csatlakozzanak ezekhez a hálózatokhoz, vagy javítsák a velük való kapcsolatukat.

További fontos témának bizonyult a hulladékszállítással kapcsolatos ellenőrzések száma növelésének, valamint az említett ellenőrzések minőségének a kérdése. Az ezzel kapcsolatos ajánlások túlnyomó részének eleget tettek. A tagállamok különböző módokat találtak kötelezettségeik teljesítésére: növelték az illetékes hatóságok személyzetének létszámát, és ezt követően növelték az ellenőrzések számát, vagy felkérték a meglévő hatóságokat, hogy végezzenek további ellenőrzéseket. A különböző illetékes hatóságok bevonásával közös ellenőrzéseket is kialakítottak, lehetővé téve, hogy egyetlen ellenőrzés során kamatoztassák a különböző szervek képességeit. Emellett egyes illetékes hatóságok bevált gyakorlatait más hatóságoknál is bevezették.

A környezeti bűncselekmények és a gazdasági bűncselekmények jobb összekapcsolására irányuló javaslatok szinte teljes mértékben teljesültek. Ezt a tagállamok új jogszabály kibocsátásával vagy az illetékes hatóságokon belül új prioritások meghatározásával valósították meg. Ugyanezt az utat követve azok a tagállamok, amelyek számára ilyen értelmű ajánlást fogalmaztak meg, emeltek a közigazgatási bírságok mértékén, jogszabályi változtatásokat hajtottak végre, vagy új közigazgatási eszközöket, például iránymutatásokat hoztak létre az illetékes hatóságok számára.

Keményebb diónak bizonyultak a közigazgatási és a büntetőjogi szankciók elkülönítését szorgalmazó ajánlások. Egyes tagállamok felülvizsgálták vagy módosítani kívánják jogszabályaikat, míg mások úgy vélték, hogy az általuk jelenleg alkalmazott kritériumok kellőképpen alkalmasak a szankciók elkülönítésére.

Fontos témát képviselt a kockázatelemzési rendszer létrehozására irányuló felvetés is. Azon tagállamok közül, amelyeknek ilyen irányú ajánlást fogalmaztak meg, csak kevesen tudták azt az utókövetésre kijelölt 18 hónapos időszakban végrehajtani. Más tagállamoknak több időre lesz szükségük, ami érthető azokban az esetekben, amikor új platformot alakítanak ki, illetve akkor, ha a megvalósítás fokozatos.

3. KONKLÚZIÓ

Figyelembe véve a végrehajtott ajánlások számát – beleértve a részben végrehajtott ajánlásokat, valamint azokat, amelyek végrehajtása jelenleg is folyamatban van –, a tagállamok a környezeti bűnözés elleni küzdelem szempontjából relevánsnak találták az értékelő csoportok által az adott országjelentésben tett ajánlásokat.

Említést kell tenni *a környezet büntetőjog általi védelméről, valamint a 2008/99/EK irányelv felváltásáról szóló irányelv*⁹ tervezetéről jelenleg folyamatban lévő tárgyalásokról. A javaslat célja, hogy javítsa a környezeti bűnözésre vonatkozó uniós jogi keretet, pontosabbá tegye azt, valamint javítsa annak hatékonyságát és az ezzel kapcsolatos jogbiztonságot. Ezek az intézkedések javítani fogják a bűnüldözés területén dolgozó szakemberek, így az ellenőrök, a rendőrtisztek, az ügyészek és a bírák kulcsfontosságú munkáját támogató keretet.

Tekintettel a jogalkotási folyamatra, a kölcsönös értékelések nyolcadik fordulója keretében nincsenek további utókövetési lépésekre irányuló tervek.

⁹ COM(2021) 851 final.